

Kmet, delavec
in obrtnik
naj bodo naro-
du vođnik!

Izhaja vsako sredo.
Maračnina:
za celo leto Din 30"—
za pol leta " 15"—
za inozemstvo
za celo leto Din 50"—
Inserati po tarifu. — Pis-
menim vprašanjem naj
se priloži znamko za od-
govor. — Ne frankirana
pisma se ne sprejemajo.

Kmetški list

Glasilo „Slovenske Kmetške Stranke“.

Vsakdo vživa
vse sadove
svojega dela in
marljivosti!

Rokopis se ne vra-
ča. — Plača in teži
se v Ljubljani. — Ured-
ništvo in uprava je v
Ljubljani v Kolodvorski
ulici št. 7. — Telefon
inter. št. 2506. — Račun
pri poštni hranilnici
št. 14.194.

Zahtevamo svojo državnost.

Poslanci kmetsko-demokratske koalicije so zapustili Beograd.

Po vsem tem, kar se je zgodilo v Beogradu, je poslanski klub KDK sklenil, da zapusti Beograd in se ne vrne tja, dokler bo zbrana dosedanja krvava Narodna skupščina in dokler bo vladala sedanja večina, ki je politično odgovorna za zverinska umorstva v skupščini.

Ta sklep je velikanskega pomena za vse prečane. Je to izraz javnega mišljenja vseh Hrvatov ter skoro vseh Srbov-prečanov in skoro polovice Slovencev, da je z beograjsko čaršijo nemogoče skupno obravnavati državna vprašanja.

KDK ne zahteva samo, da odstopi vlada, da se razpusti omadeževani parlament, ona zahteva, da se izpremeni do temelja ves cincarski režim, ona zahteva, da se izpremeni ustroj države. Z eno besedo, zahteva popolno gospodarsko in zakonodajno samostojnost prečanskih krajev, to je federativno Jugoslavijo s popolno svobodnimi državami v skupni državni meji.

Te zahteve noče priznati sedanja radikalno-klerikalna vlada. Ne samo, da jo noče priznati, ona nam je celo prepovedala staviti take zahteve in če te prepovedi ne sprejmejo od naroda svobodno izvoljeni poslanci, potem se hoče z umori preprečiti izvršitev narodne volje.

V demokratični državi je narod suveren, to se pravi vladar. Čaršija tega ne prizna. Pri nas hoče biti ona vladar in narod naj bo veren sluga njej, če ne z lepa, pa z revolverскими streli. Zato narod, vladar, zastopan po svojih poslancih, zapuša Beograd, ne prizna več suverenosti čaršije.

Kaj bo sedaj? Popolno zaupamo v vodstvo KDK koalicije, to vodstvo bo ukrenilo vse potrebno in pripravilo vse, da bo narod resnično vladar. Zato čakamo mirno na razvoj dogodkov, ki bodo končno prinesli narodu svobodo.

Svečan pogreb hrvaških mučenikov.

V sredo, dne 20. t. m. so padli v beograjskem parlamentu smrtonosni streli, dobro pripravljeni streli, ki so ugasnili luč življenja dvema hrvaškima kmečkima poslancema, tri pa spravili v življensko nevarnost, katere jih je rešila, vsaj tako upamo, večja in spretna zdravniška roka. Padel je Pavle Radić, tudi naš Pavle Radić, in padel je dr. Gjuro Basariček, tudi naš Gjuro Basariček! V bolnici pa še trpe naš voditelj Štefan Radić in njegova tovariša dr. Pernar in kmet iz zagrebske okolice in poslanec Grandža.

Smrtonosni streli pa niso pogodili globoko v srce le mučeniških žrtev, ampak so zadeli v srce ves hrvaški narod. Temu so bile morilčeve krogle namenjene. To je dobro čutil ves hrvaški narod in nepopisno ogorčenje je zavladalo po celi hrvaški in reči smemo, tudi po celi slovenski deželi, kjer je le še trohica poštenja doma in le še mrvica človeškega čuta. Ni naša krivda, če klerikalci tega čuta niso pokazali!

Kako strahovito so odmevali morilčevi streli po vseh prečanskih deželah, je pokazala velikanska udeležba vsega prečanskega naroda pri pogrebu mučeniških žrtev v soboto, dne 23. t. m. v Zagrebu.

Od Beograda do Zagreba.

Trupli obeh žrtev so najprej položili na mrtvaški oder v bolniški kapelici v Beogradu. V četrtek popoldne so trupli svečano prepeljali na beograjski kolodvor, kjer so poseben vagon priključili na brzovlak, ki vozi v Zagreb. Cerkvene obrede je opravil v Beogradu nadškof Rodić. Neverjetno pa je, kako so se obnašali v tem žalostnem trenutku neki Beograjčani. V gostilnah in kavarnah, mimo katerih se je premikal žalni sprevod, so se ljudje zabavali ob zvokih vesele godbe kakor da bi nič ne bilo. Celo v kolodvorski restavraciji v Beogradu je svirala Beograjčanom toliko priljubljena ciganska godba, ko so zunaj peli žalostinko!! Kakšni morajo pač biti ti ljudje? Oni niso nič videli nesrečnih vdov pokojnikov, niso videli plakajočih otrok, ki so šli za krstama — slišali so samo cigane in njihove gosli! Ali je potem čudno, če je razdraženost med ljudmi dosegla svoj vrhunec ob taki brezmejni posurovelosti in brezčutnosti? Ugotovimo pa, da je šla v Beogradu za pogrebom samo siročad, radikalna gospoda pa je poslušala cigane...

Ginljivi in pretresljivi prizori so se odigrali na dolgi poti od Beograda do Zagreba

na vseh postajah, kjer se je ustavljal vlak. Na stotine in na tisoče hrvaškega kmečkega ljudstva je pričakovalo vlak na vsaki postaji, da izkaže mučeniškim zadnjo čast. A tudi tu se ni zgodilo vse tako, kakor bi se bilo lahko. Vagon s krstama se je ustavljal vedno daleč izven postaje, da so ga ljudje komaj našli. Narod pa je s ponosom preziral vse te malenkostne sekature in je vztrajal na svojem mestu do zadnjega slovesa. Krste je že pokrivalo nebroj vencev. Posebno lep je bil trnjeven venec, ovit s temnotrdečimi rožami, ki ga je položila na krsti organizacija HSS v Vinkovcih. Poslanci, ki so spremljali krsto, so imeli polne roke in polna usta dela, da so opominjali ljudi, naj drže red in mir v teh težkih dneh. Prosili so in rotili ljudi v imenu Štefana Radića — in narod je na veliko srečo svojega voditelja ubogal. Se nikdar se ni pokazalo tako očitno kot v teh strašnih dneh, kaj pomeni na Hrvaškem ime Štefan Radić! Upajmo, da bo kmalu tudi v Sloveniji tako, da se bodo tudi zaslepljeni pristaši SLS pri nas na deželi znašli skupaj z nami in Hrvati pod skupno zastavo v skupnem boju!

Prihod v Zagreb.

Na ogromnem prostoru pred glavnim kolodvorom v Zagrebu se je zbrala v petek zjutraj že na vse zgodaj ogromna masa naroda, želeč kar najbolj svečano sprejeti mučeniška sinova matere Hrvatske. Na peronu kolodvora pa se je zbral najodličnejši svet, kar ga premore kraljevski Zagreb.

Tu pa se je pojavila med množico preprosta žena, oblečena v skromno obleko in z ruto na glavi. Vsa potrita, oko pa suho — jokati se ni mogla več! Dala se je v svoji neizmerni bolečini peljati, kamor so jo pač peljali, brez volje, brez moči... Bila je to nesrečna — Pavletova mati...

Vodile ste nesrečno ženo obe vdovi umorjenih, zaviti v žalno črnino. Vsaka je z eno roko podpirala nesrečno mater, za drugo roko pa so se jima obešali jokajoči otroci obeh mučenikov, ki jim je zverinski morilec vzel očeta in rednika!

Strašen je bil ta prizor in ob enem nepopisno ginljiv. Tudi najbolj junaška srca so se topila v žalosti in nobeno oko ni ostalo suho pri pogledu na onemoglo mater in na osiromašeno deco...

Pri nas pa je brezmejna klerikalna strankarska zagrizenost in podivjanost ipak mogla roditi strašne besede: »Prav je!«... Taki so plodovi nesrečnega klerikalnega hujšakstva pri nas!

V Seljaškem domu.

Ko je mestni župnik zagrebski opravil na kolodvoru cerkvene obrede in so številni govorniki izrekli svoje zadnje pozdrave, so naložili obe krsti na gala-voz in ju v svečanem sprevodu prepeljali v Seljaški dom, kjer so ju položili na pare. Mogočna stavba Seljaškega doma je bila vsa zavita v črno. Potem pa so odprli oba vhoda v palačo in od tedaj naprej je defilirala tisoč- in tisočglava množica Hrvatov vseh stanov in brez razlike strank mimo pokojnikov, skazujoč jima zadnjo čast.

Tudi zagrebški nadškof dr. Bauer je prišel — opravil kratko molitev in se vpisal v žalno knjigo. Njegovemu lepemu zgledu je sledila vsa zagrebška in hrvaška duhovščina.

Tako delajo katoličani in kristjani, ki pa niso klerikalei...

Pogreb.

Krasno je sijalo solnce v soboto, ko so se začele zgrinjati silne množice hrvaških kmetov iz vseh krajev svoje široke domovine v svoje središče, v Zagreb. Bilo je, kakor da bi samo nebo hotelo potolažiti užaljena srca v njihovi silni boli in tugi s svojo toplo milino...

Zagreb pa ni videl solnca. Odel se je ves v žalost in tugo, vse delo je počivalo, vseh oči pa so bile uprte na Seljački dom, odkoder so ta dan prepeljali mučenika za kmečko pravico in narodno svobodo na pokopališče k večnemu počitku.

Pogrebni svečanosti ni mogoče opisati. Toda iznad vsega zunanjega sijaja se je visoko dvigalo globoko spoštovanje vsega naroda pred mučeniškimi žrtvami in kljub globoki žalosti ponosna zavest, da bo krepki in odločni hrvaški kmečki narod prebolel tudi to bolečino!

Ta globoka zavest je dala stotisočim silen pogum, a tudi silno samozatajevanje. Ni dvoma, da je v vsakem hrvaškem srcu ta dan kar vrelo in gorelo in ustnice so se stiskale tesno, toda trezen razum in hladna pamet sta premagala vse srčno gorje! V tem svojem samozatajevanju je pokazal hrvaški narod v Zagrebu vso svojo veličino pred celim kulturnim svetom! Niti enega policaja ni bilo nikjer videti in nobenega žandarja, pa se vendar ni dogodil niti najmanjši incident, ki bi bil oskrnil svečani trenotek. Na sto- in stotisoče naroda je napolnilo široke ulice in trge, a samo vzklík »Slava!« je zadonel, potem pa niti besede več. Nemo in mirno so zrle množice na žalni sprevod, ki se je pomikal mimo njih. Ta silna disciplina je bila pa ravno vsled svojega miru nekaj groznega, nekaj strašnega...

Ob polenajstih dopoldne so kmečki mladenci v narodnih nošah prinesli obe krsti pred Seljački dom. Položili so ju na vozova, ki jih je takoj obdala častna straža. Za krstama sta korakale obe vdovi z otroci in pa mati pokojnega Pavleta.

Trpko čustvo je prešinilo množice, ko je zagrebški nadškof dr. Bauer z veliko duhovniško asistenco opravljal cerkvene obrede. Nobeno oko ni ostalo suho.

Nepregledna množica je med petjem žalostink molčala kakor grob. Po končanem blagoslovu pa se je pojavil na balkonu Seljaškega doma podpredsednik Hrvaške kmečke stranke g. Josip Predavec v spremstvu Svetozarja Pribečevića in več drugih poslancev, da se zadnji pot poslove od mučnikov.

Govor podpredsednika HSS Predavca.

Prvi je kot podpredsednik HSS izpregovoril Josip Predavec.

»Razžalošeni bratje in sestre, veliki mučeniki in tovariši naši! Hrvatska in njeno glavno mesto sta zopet v težki črnini. Od Petra Svačića, od Matije Gubca, od Zrinjskega in Frankopana, od julijskih, decemberskih in rakovaških žrtev iz leta 1903 in 1918. se vrste postaje Kalvarije hrvatskega naroda, neprestano se polnijo tužne in slavne strani hrvatske zgodovine. S srcem, polnim bolesti, moramo ugotoviti, da bol in tuga hrvatskega naroda v nobenem času nista bili tako vseplošni kakor danes ob odru teh nedolžnih mučnikov in junaških žrtev. Ko so prišli prvi glasovi o njihovem umoru, so zadržela vsa srca, in ko so se ti glasovi potrdili, se je zledenila kri vsega naroda.

Posebno je zadrželo selo. Žuljava roka je prenehala delati in od ust do ust se je razširilo strahovito šepetanje: Kaj sedaj? Strahovit šepet, ker to vprašanje ni vprašanje nezavedne, neorganizirane množice, temveč je to vprašanje zavednega naroda, ki se vprašuje, kaj sedaj, ko ni možnosti niti na najbolj legalen način voditi borbo za pravo svobodo in boljšo srečo. Kaj sedaj, ko naši sinovi niso niti v parlamentu svobodni? Kateri pot nam preostaja za obrambo svobode?

Razžalošena srca bi našla hitro strašen odgovor. Toda občutimo strašno težo časa. Organiziran narod, vodeč borbo proti temi in mračnim silam: tiraniji, hegemoniji, šovinizmu in korupciji, čuti, da je to borba dveh svetov. Narod se popolnoma zaveda strašnega vprašanja in ako si predložimo njegovo spoznanje, kakšno borbo vodi, prihaja tudi odgovor na vprašanje. Tiranija sama po sebi pada, a kri prinaša osvobojenje. To je zakon zgodovine. Zato, oplakujoč naše žrtve, dvignimo glavo in dajmo odgovor: v naših srcih naj ožive naši najvišji ideali ali ideali človeka, hrvatskega naroda, ideali pravice, svobode, dela in poštenja, a naša svetla pamet naj da vsa sredstva, dostojna hrvatskega naroda.

Dragi Pavle in dragi Gjuro! Oba tovariša obenem! Preveč je za nas. Toda naj nas krepe vajini duši in naj nam dasta dovolj moči, da nadaljujemo in dovršimo veliko delo, osvobojenje človeka in Hrvatske. Večna vama slava!

Govor Svetozara Pribečevića.

Nato je izpregovoril Svetozar Pribečević. Prevdarno, kakor bi tehtal sleherno besedo, je navezoval stavek k stavku. Učinek njegove deklaracije, podprte posebno z velevažnim sporočilom Stepana Radića, ki mu ga je večeraj diktiral v pero, je bil sijajen. Znameniti govor, ki najavlja novo epoho, se glasi doslovno:

»Tužni zbor! So slučaji, ko preživi človek v trenutku cel vek. Tudi mi smo tako v enem trenutku preživeli skoro celo stoletje in pridobili v tem času izkušnje, kakor da smo živeli stoletje. To smo preživeli v onem usodnem trenutku, ko so smrtonosni strelji pogodili drage pokojnike, ki so se z nami borili za najsvetejše in največje pravice, za svobodo, enakost, ravnopravnost in dostojanstvo človeka.

Streli, ki so bili izstreljeni, so bili namenjeni vodstvu KDK sploh, zlasti in posebej pa še predsedniku Stepanu Radiću.

Toda ti streli, ki so odjeknili in ki so smrtno pogodili naše drage pokojnike, so jih pogodili samo fizično. Ostal je duh, ki je njih in nas bo vodil v borbi.

Ti streli so pogodili nekaj drugega. Pogodili so današnjo Narodno skupščino, v katero se po sklepu KDK ne bomo vrnili. (Klici: Tako je! Živio!) Ti streli so zatem pogodili današnjo ureditev države, za katero smo delali v najboljšem prepričanju, pod katero smo doživeli v praksi neenakost in podrejenost ter smo morali nadaljevati to veliko borbo.

Končno so ti streli smrtno ranili današnji sistem, ki išče zadnje argumente v kundaku in nasilju, namesto da bi jih iskal v sporazumu vseh narodnih sil, v skladu in harmoniji vseh narodnih vrlin.

Ko sem po izvršenem groznem zločinu takoj po operaciji bil skupaj s svojim tovarišem in prijateljem Stjepanom Radićem (Živio!), ki se je na operacijski mizi obnašal tako, da je zdravnik izjavil, da v svoji praksi ni imel primera take hladnokrvnosti in takega junaštva, tedaj mi je Radić dejal: »Bojim se za državo!«. In neprestano je ponavljal: »Bojim se za državo!« in »Vsi naši neprijatelji bodo sedaj dvignili glave!«

Ko sem bil večeraj pri njem, mi je dejal: »Bojim se za državo!« ter me je prosil, naj vam prečitam to njegovo izjavo.

Tu je g. Pribečević razvil papir in z izjavo, da mu je besede diktiral v pero g. Stepan Radić s prošnjo, naj jih v njegovem imenu prečita danes pri pogrebu, je pričel čitati:

Sporočila Stjepana Radića.

»Zločin, storjen v Narodni skupščini, je veliko narodno in državno zlo. Mi vsi to vidimo in občutimo. V tem občutku nam je bila prva misel, da zastopniki Hrvatske in ostalih prečanskih krajev nikdar več ne pridejo v Narodno skupščino v Beogradu. Toda v državnem, narodnem in mednarodnem življenju ne sme biti besede »nikdar« — da, v tem trenutku tega vprašanja ne smemo niti postavljati.

Mi Hrvati imamo slovanski ilirski prepored in seljaški prepored. V prvem so stali prečanski Srbi ob strani. V drugem so z nami. To nam daje moč in pamet, da težko vprašanje, ki ga je sprožil zločin, rešimo hitro, odločno in velikopotezno. Verujemo v svoj narod, kakor veruje on v nas. Verujemo kralju, ki mu v tem času, čeprav je neodgovorni ustavni faktor, pripada izredno težka naloga. Prepričan sem, da bo svojo zgodovinsko nalogo izvršil tako narod srbski, hrvatski in slovenski, kakor tudi naš kralj. Delajmo vsi na tem, da nalogo izvršimo, ko nas pozovejo na volitve ali v drugo borbo!

Med grobno tišino je poslušala ogromna množica to zgodovinsko sporočilo Stepana Radića in ga sprejela ob zaključku na znanje z gromovitim, a kratkim, odsekanim: »Tako je!« Pribečević pa je nadaljeval:

»Srbi v teh krajih bodo stali v teh usodnih dneh težke izkušnje ramo ob rami s svojimi brati Hrvati. Ohranili bodo edinstvo, ki so nam ga stvorila stoletja skupnega življenja in borbe in odgovorili bodo v teh težkih trenutkih z zvestobo za zvestobo. To je globoko občutil tudi predsednik Radić (Živio!), ki mi je, kakor tudi mnogim drugim našim prijateljem in članom, po atentatu izjavil: »Kakšna sreča in moč, da smo danes skupaj!« (Klici: Tako je!) Mi vsi občutimo, posebno pa se zavedamo tega tukajšnji Srbi, da so Hrvati v skupno državo prinesli svojo zgodovinsko državnost in to je razlog več, da se tako uredi odnosaji v naši državi, da se zaimačita popolna enakost in ravnopravnost onim, ki so skozi stoletja znali obvarovati svojo državnost. (Tako je!)

Našim dragim pokojnikom (Slava jim!), našemu premilemu Pavlu in Gjuri (Slava jim) pošiljam poslednji naš pozdrav s trdno vero, da bo žrtev, ki sta jo doprinesla, rodila obilen plod za naš narod, za njegovo misel svobode, enakosti, ravnopravnosti in dostojanstva človeka, za katere se borimo.

»Vama, draga pokojnika, ki sem vaju toliko ljubil in spoštoval in ki sta nam bila toliko potrebna v teh velikih trenutkih, vama slava in hvala!«

Vsa množica je ob koncu govora Svetozarja Pribečevića zaklicala trikrat: »Slava jim!«... Nato je pevsko društvo »Kolo« zapelo ganljivo žalostinko.

Zadnji pozdrav Slovencev.

Kot tretji govornik je nastopil poslanec Ivan Pucelj, ki je izvajal:

Spoštovani in otožni pogrebniiki!

»Spoznal sem za največje dobro in zato učim: Brez Hrvatske ni Slovenije, brez Hrvatov ni Slovencev. (Tako je!) Brez zadovoljnega in srečnega hrvatskega seljaka ni in ne more biti zadovoljnega slovenskega kmeta. Brez zadovoljnosti in sreče ni miru, brez miru ni dela in brez dela ni življenja. In ker to vemo, zato je rana, zadana v hrvatske grudi, zadana ravno tako v slovenska prsa. In ko je danes vaša bol velika, je pa moja bolečina mnogo večja, ker danes ni tukaj z nami cela Slovenija, kakor bi to moralo biti; nego samo en del. Izgubil je hrvatski narod dva svoja

Poziv k plačilu uslužbenškega davka. Vsi oni službodajalci, ki po določbah pravilnika k št. 99., točka 6. (k zakonu o neposrednih davkih (Uradni list št. 31 z dne 31. marca 1928)) odvajajo uslužbenški davek četrtletno, se opozarjajo, da morajo plačati davek za tekoče četrtletje s predpisanim seznamom najkasneje do dne 15. julija t. l. V njih lastnem interesu je, da se tega roka točno drže ter se s tem izognejo plačevanju zamudnih obresti in morebitne kazni zaradi nerednosti po št. 138 in 139 novega zakona o neposrednih davkih. Davčni uradi imajo nalog, da s pomočjo finančne kontrole ugotovijo, če so službodajalci zadostili svoji dolžnosti. Kjer se bodo ugotovile nerednosti, se bodo morale uporabiti kazenske določbe.

Uradi za agrarne operacije v Ljubljani (to je komisija za agrarne operacije, komisar za agrarne operacije v ljubljanski oblasti in komisar za agrarne operacije v mariborski oblasti) so se preselili iz palače Velikega župana na Bleiweisovi cesti v Auerspergovo palačo, Gosposka ulica št. 15, II. nadstropje, kjer uradujejo od ponedeljka 25. junija 1928 dalje.

5 UR DELA MANJ

če se ravnate po novi metodi, katero Vam priporoča Schicht

ŽENSKA HVALA

raztopljen v vodi odpravlja nesnago preko noči, drugo jutro pa se vzame za izkuhavanje perila

SCHICHTOVO TERPENTIN MILO

najboljša sinova (Slava jim!), izgubil je dva najboljša izmed dobrih, a trije najboljši med dobrimi in gotovo prvi človek med vsemi, zvišajo se v nepopisnih mučeniških bolečinah težko poškodovani od zločinske roke. Izgubili ste dva, ki sta bila vzor rodbinskega očeta, izgubili ste dva, ki sta bila vzor zakonskih mož, izgubili smo dva najboljša prijatelja, izgubili smo dva, ki sta bila vzor požrtvovalnosti in nesebičnosti, ki sta bila borca idealna in nesebična, pripravljena vsak trenutek za najskrajnejše žrtve.

Strašna je to usoda in človeški razum zastane pred neskončno pravico božjo. Ali utihne in tolažbe iščemo v spoznanju, da še ni nikoli nikjer nobena borba vodila k zmagi brez silnih in velikih žrtev. In če sta draga prijatelja, blagopokojni Pavle in Djuro, umrli s svojimi fizičnimi telesi, nista umrli s svojim duhom. Grobovi Pavla Radića in Djure Basaričeka bosta ono mesto, kamor bo romal narod hrvatski, da si nabere in načrpa novih moči in silnega poleta za nove borbe, ki ga čakajo v bližnji in daljni bodočnosti. Ali na te grobove bo moral romati tudi slovenski narod in pred vsem slovenska mladina, ako bo hotel živeti svoje narodno življenje.

Prinašam na te sveže grobove pozdrave slovenskega polja in naših lepih gozdov, prinašam pozdrave naše kmetijske vasi in naših lepih gora, katere sta pokojni Pavle in Djuro istotako ljubila, kakor jih tudi mi.

Mir in pokoj zemeljskim ostankom pokojnega Pavla in Djure v lepi zemlji hrvatski. Njihovim dušam zaslužno plačilo pri večnem in neskončno pravičnem Bogu! Spominu njihovemu pa med nami večna slava!

Drugi govorniki.

Za tov. Pucljem je govorilo še večje število govornikov, na to pa se je razvil velikanški spreved do zagrebškega pokopališča, kjer sta položena v častno grobnico v neposredni bližini velikega hrvatskega pesnika Preradovića.

Cel dan je vladal v mestu vzoren mir in red. Vlada je pač poslala v Zagreb cele bataljone orožnikov in tudi vse vojaštvo je bilo pripravljeno, potreben pa ni bil niti en policaj. To je kulturna veličina hrvatskega naroda, kateri se danes divi ves svet!

Žalostno!

Tudi v Ljubljani so nameravali pristaši obeh v Kmečko-demokratski koaliciji združiti

nih strank prirediti žalno manifestacijo za svojimi padlimi tovariši in mučeniki, toda vlada je vse manifestacije kratkoma prepovedala!

Kljub vladni prepovedi pa naše žalovanje ni nič manj prisrčno in iskreno. Toliko prisrčneje, ker se zavedamo, da moramo vsaj mi po možnosti oprati sramoto s slovenskega imena, ki so jo Slovencem pripravili klerikalci.

SKS na pogrebu v Zagrebu. Na pogrebu je bilo zastopano načelstvo SKS, oba okrožna odbora, okrajne organizacije: Krško, Kostanjevica, Metlika, Brežice, Kamnik, Novo mesto, Ljubljana okolica in še več drugih, ki se pa nam niso prijavili. Močno delegacijo so poslali na pogreb dijaki. Zastopana je bila tudi Zveza kmetijskih fantov in deklet.

Telegrami krajevnih organizacij.

Sožalne brzojavke. Okrožni odbor SKS v Mariboru je poslal sledeči sožalni brzojavki: Predsedstvu HSS, Zagreb, Seljački dom. — Okrožni odbor SKS v Mariboru izreka najgloblje sožalje stranki in rodbinam Pavla Radića in dr. Basaričeka in želi zdravja predsedniku, dr. Pernarju in Grandji. Iz njihove mučeniške krvi bomo črpali čudovito moč. — Predsedniku Stjepanu Radiću pa sledeči brzojav: Predsedniku Stjepanu Radiću v Beogradu. — Ves naš kmečki narod želi, da nam ostane ohranjeno Vaše dragoceno življenje in da skoro ozdravite. — Okrožni odbor SKS v Mariboru.

Odbor Slovenske kmetijske stranke za Celje in okolico izraža tem potom najgloblje sožalje nad nepričakovano in kruto smrtjo naših odličnih bojnikov za narodne pravice. Ogorčeno protestira proti krutemu zločinskemu postopanju vladne večine, katera se z orožjem in krvoprelitjem hoče obdržati na krmilu državne uprave ter zahteva takojšnji odstop sedanje vlade, ker je nezmožna, da čuva red in mir ter enakopravnost v državi.

Krajevna organizacija SKS št. Vid nad Ljubljano. Podpisana organizacija odločno obsoja krvave dogodke v narodni skupščini in prosi, da pošljete družinam padlih naše globoko sožalje, g. Stjepanu Radiću pa naše tople

pozdrave in našo radost, da je ušel smrti, katero so mu skrbno pripravljali radikalni morilci in njihovi slovenski pomagači. Klerikalnim hijenam, ki rijejo po grobovih padlih mučnikov, pa naše zaničevanje.

Občinski odbor občine Želimlje, zbran na svoji seji dne 24. junija 1928, užaloščen nad žalostnimi dogodki v narodni skupščini v Beogradu, pošilja svoje globoko sožalje nad izgubo naših prvoboriteljev za svobodo, pravičnost in enakopravnost ter voditeljev našega kmetijskega pokreta tov. Pavla Radića in dr. Basaričeka. Sožalnico blagovolite sporočiti bratskemu H. S. S. vodstvu. — Župan: Franc Železnik, slede podpisi vseh odbornikov.

Zverinsko umorstvo v Narodni skupščini najodločneje obsojamo, izrekajoč najgloblje sočutje po izgubi herojev za narodne pravice in želeč čimprejšnjega okrevanja našemu vodji in ostalim.

Kraj. org. SKS Radomlje, Lovšin, tajnik.

»Klub neodvisnih akademikov« in uredništvo »Svobodne Mladine« so poslali predsedstvu HSS sledečo izjavo:

»Z globokim ogorčenjem smo sprejeli vest o strašnem zločinu člana radikalne stranke, velesrbskega fanatika Puniše Račića nad parlamentarnimi zastopniki hrvatskega naroda.

Izrekamo svoje globoko sožalje nad padlimi žrtvami Pavlom Radićem in dr. Gjurom Basaričekom in srčno želimo skorajšnjega okrevanja Vašemu voditelju Stjepanu Radiću, dr. Ivanu Pernarju in Ivanu Grandji. Prosim Vas, da sporočite to tudi njihovim svojcem.

Težko nam je, da je v tem času v vladi najštevilnejša zastopnica slovenskega naroda SLS, da v komentiranju tega zločina kaže njeno časništvo toliko pomanjkanja moralne sile in politično kratkovidnost in da je s tem podan videz, da je tudi velik del Slovencev odgovoren za ta zločin med hrvatskim narodom.

Zagotavljamo Vas, da se hoče mlada slovenska generacija, zbrana v »Klubu neodvisnih akademikov«, odločno boriti, da se najdeti slovenski in hrvatski narod v skupni borbi za politično in gospodarsko-socialno osvoboditev.

Kdor sreče ne odklanja, naj naroči srečko.

Danes smo priložili naročilne dopisnice za srečke državne razredne loterije, ki bo v bodočem kolu razdelila na srečne igralce težke milijone. Vsaka druga srečka bo izžrebana, zato je pametno, da si hitro naročite srečko. Žrebanje prične že 7. julija. Srečke za Slovenijo razpošilja glavna razpečevalnica srečk za Slovenijo

Zadružna hranilnica r. z. z o. z. Ljubljana, Sv. Petra cesta 19.

Značilne podrobnosti.

Brez komentarja!

Prejel sem iz Maribora sledeči dopis:

»Včeraj je bil pri nas tov. Filip Primec. Vzeli smo od njega na zapisnik sledečo izjavo, ki jo je lastnoročno podpisal in se nahaja pri nas:

„Filip Primec, posestnikov sin v Hotinji vasi št. 19, izjavi:

„Poslanec Štefan Falež se je proti Mihaelu Skodiču, posestniku v Hotinji vasi in še nekemu drugemu iz Hotinje vasi včeraj dne 22. junija 1928 izrazil, da je prav, da je prišlo do atentata v Narodni skupščini in da je on že prej vedel, da bo do tega prišlo in da je sam pri neki priliki držal že nož v žepu, da udari po Radiću.

To sta mi povedala včeraj in sicer Skodič na svojem domu in drugi je pravil posestniku Škrablu na Škrablovem domu.“

V Mariboru, dne 23. junija 1928.

Filip Primec, l. r.“

Ta dopis sem prejel in ga izročam slovenski javnosti.

Ivan Pucelj, nar. poslanec.

Prečani zapuščajo srbijanske stranke.

Na Hrvaškem, v Dalmaciji in drugod so imeli radikali in demokrati precej močne organizacije tudi med Hrvati.

Te organizacije razpadajo, ker so začeli vsi pristaši teh strank iz radikalnih in demokratskih organizacij izstopati in se pridružujejo naši organizaciji.

Danes vlada na Hrvaškem samo ena misel: Proti beograjski cincariji! Strank na Hrvaškem ni več! Hrvaška stoji danes kot en mož v prečanski fronti pod vodstvom Stjepana Radića!

In Slovenija? In Slovenci? In slovenski kmetje?

Hrvaški ponos.

Takoj po atentatu je vlada izjavila, da bo ona plačala pogrebne stroške za ubite žrtve in da bo skrbela za vdove in sirote ubitih poslancev.

To ponudbo je cel hrvaški narod ogorčeno odklonil. Najprej človeka ubiti, potem pa priti in reči, ej, kaj boš sitnari, saj bom jaz plačal pogreb — to je že več kot predrzno! To zmore samo cincari!

Pogrebne stroške je plačal kraljevski Zagreb, za vdove in sirote pa bo skrbel hrvaški narod, ki je že zbral lepo vsoto denarja v ta namen in ga bo še.

Kako gre Radiću in tovarišem?

Radić leži bolan v Beogradu. Njegovo stanje po operaciji je dobro, toda nevarnost komplikacij še ni minila.

Dr. Pernarjevo stanje je dobro. Rana se lepo celi, toda počasi. Upajo, da bo kmalu popolnoma izven nevarnosti.

Kmet Grandja se že sprehaja po bolniškem vrtu.

Kralj pri Radiću.

Takoj na dan atentata je kralj obiskal v bolnici ranjenega Radića in ga dvakrat poljubil. Kralj je ukazal, da mu morajo zdravniki vsaj trikrat na dan poročati, kako gre Radiću.

Sožalnih brzojavk je prejel Radić na tisoče. Svoje sožalje mu je izrekel francoski poslanik, ameriški poslanik, češki minister Hodža, rumunski ministrski predsednik Bratianu in še na stotine odličnih mož.

To povemo zato, da ne bodo naši ljudje nasedali brezvestnim natolcevanjem klerikalcev o Radiću in da bodo vedeli, da lahko čisto mirno govore o vseh teh dogodkih, brez strahu pred kakimi preganjanji. Živijo Radić!

Revolver in bodalo.

V beograjskem parlamentu so zadeli revolverski strelji pet hrvaških poslancev. Dva sta mrtva, trije so ranjeni.

Ti strelji pa niso zadeli le petorice hrvaških poslancev, ampak so zadeli v živo srce ves hrvaški narod. Za hrvaški narod ti strelji niso bili hudi le zato, ker so padle nedolžne hrvaške žrtve, ampak še hujše je zadelo Hrvate to, ker je streljal na njihove zastopnike lastni »brat« — če smemo morilca še tako imenovati — z juga države.

Ko je pretekli petek ves hrvaški narod gledal v neizmerni svoji boli samo na Zagreb, kjer so ležali na parah njegovi mučeniki, je pa zadel Hrvate še en udarec.

Tega dne je priobčil namreč ljubljanski »Slovenec«, glavno glasilo SLS, poročilo iz Beograda od »nekega člana vlade« (dr. Korošec?), ki obdolžuje opozicijo, t. j. predvsem Hrvate, da so oni moralni krivci vse nesreče!

Slovenci teh besed, kakor vse kaže, niso dovolj razumeli. Če je namreč res, da je opozicija (t. j. Hrvati) moralni krivec nesreče, potem je bil logično morilec moralno opravičen, da je streljal, t. j. da je imel prav, da je streljal!!

Tako so besede »Slovenca« razumeli Hrvati. V svoji neizmerni bolečini so morali doživeti še to, da jim reče javno še njihov severni brat, da je imel morilec prav, da je palil na Hrvate!

Ali se nesrečni severni brat Slovenec res ni zavedal, kako globoko je porinil v že prestreljeno hrvaško srce še svoje umazano bodalo?!

Eden strelja z juga, drugi bode s severa — ali si je mogoče misliti še kaj hujšega?

In vendar — nobena žal beseda ni padla iz hrvaških ust! Nič drugega niso naredili, kakor da so v svoji nemi tugi objavili žalostno obdolžitev »Slovenca« ter ji dali veleznačilen naslov: »Slovenec in Hrvat...«

Hrvaška usta res niso govorila — toda kaj je moralo trpeti njihovo srce ob sunku z bodalom?

Odkar se piše slovenska zgodovina, slovenski brat še ni zagrešil take sramote. To je bilo prihranjeno »Slovencu«. Na celo Slovenijo pa je padel težak madež...

Ali ga bo Slovenija oprala? Ali bo dala Hrvatom zadoščenje SLS?

»Narod, ki takega madeža ne opere,« je rekel tov. Pucelj, »ni vreden svobode in ugleda.«

Da se vsaj nekoliko popravi ta nezaslišana surovost, pozivamo vse naše organiza-

cije, naj vsepovsod sklenejo ogorčene proteste proti surovemu napadu SLS na Hrvate! Naj je ne bo občine v Sloveniji in tudi ne političnega ali kulturnega ali gospodarskega društva v Sloveniji, ki se ne bi pridružilo temu protestu!

Protesti naj se pošiljajo na naše tajništvo v Ljubljani, Kolodvorska ulica, ki jih bo oddalo na pristojno mesto.

Socijalisti sklenili zapustiti Beograd.

Na seji vodstva socijalistične stranke v Celju dne 24. t. m. so sklenili pozvati svojega zastopnika v parlamentu g. Petejana, da zapusti Beograd vsled krvavih dogodkov v narodni skupščini.

Hrvaški klerikalci proti SLS.

Dalmatinska hrvaška pučka stranka (klerikalna), katere edini poslanec je član poslanskega kluba SLS v Beogradu, je z ozirom na to, da SLS podpira velesrbske hegemoniste in jih brani celo tedaj, ko le-ti morijo svobodno izbrane hrvatske poslance, pozvala svojega poslanca g. Barića, da takoj izstopi iz kluba SLS in se pridruži enotni prečanski fronti.

* * *

Da zabeležimo. Sporoča se nam, da je g. ravnatelj Kmetijske družbe odobral umor hrvatskih mučenikov.

Razpoloženje na Hrvaškem.

V Zagrebu je imel takoj po zgodovinskem dogodku mestni občinski svet sejo, ki je po poročilu »Slovenca« potekla takole:

V petek opoldne je bila seja zagrebškega občinskega sveta, na kateri se je izrazilo obžalovanje radi izgube poslancev Pavla Radića in dr. Besarička. Izredno sejo je otvoril Milutin Majer, ki je v svojem govoru obžaloval težke dogodke in predlagal, da se sprejme sledeča izjava:

»Dne 20. junija 1928, v katerem letu se kraljevina SHS pripravlja, da slovesno proslavi desetletnico postanka te države, se je dogodil v beograjski narodni skupščini zločin, za katerega ni primere v svetovni parlamentarni zgodovini. Ta dan sta bila umorjena hrvaška narodna zastopnika Pavle Radić in dr. Gjuro Basariček. (»Slava jim!«) Napadel ju je v času trajanja seje v zlem namenu poslanec Puniša Račić. (»Doli ubijalec!«) Na isti način so bili ranjeni narodni poslanci Stepan Radić, dr. I. Pernar in Ivan Grandža. Zagrebški občinski zastop, puščajoč ob strani vse strankarske nazore, obžaluje skupno z vsem hrvatskim narodom dogodke, povzročene po razuzdani in divji strasti nasprotnika. (Burni klici: »Doli ubijalec! Živela svobodna Hrvatska!«) Ta zločin kaže, da je Puniša Račić samo slučajni vršilec preganjanja vsega onega, kar se čuti hrvatsko. (Med tem časom nastane v zbornici velika manifestacija, silno ploskanje in vzkliki: »Živela hrvatska država! Živel hrvatski sabor! Živela hrvatska vlada v Zagrebu!«) Manifestacije trajajo več minut, preden more občinski svetnik Majer nadaljevati čitanje, dočim so v resnici zločinci katastrofe vsi oni, ki so z njim skupaj od početka do danes izvajali hegemonijo in nasilniško politiko napram hrvatskemu narodu. Ta zločin dokazuje, da je današnji položaj hrvatskega naroda, kakor ga daje vidovdanska ustava v tej državi, nemožno in nevdolgljiv. (Silno ploskanje, vzkliki: »Doli cincarija! Živela hrvatska država! Živel hrvatski sabor v Zagrebu!«). Kjer se ne spoštuje niti nedotakljivost narodnih poslancev v narodni skupščini, tam tudi ne more biti govora o nedotakljivosti, o spoštovanju pravic in samostojnosti naroda. (Burno ploskanje.

TEDENSKI KOLEDAR.

1. julija, nedelja: Teobald.
2. julija, ponedeljek: Ob. Mar.
3. julija, torek: Helijodor.
4. julija, sredo: Urh, škof.
5. julija, četrtek: Ciril in Metod.
6. julija, petek: Izaija.
7. julija, sobota: Vilibald.

SEJMI.

1. julija: Žiri, Podčetrtek.
2. julija: Št. Gothard, Srednja vas, Kočevska Reka, Nova Stifla, Petrovče, Sv. Tilen, Rakičan.
3. julija: Črnomelj.
4. julija: Vel. Gaber, Krško, Rečica, Marenberg, Vojnik, Sp. Kostivnica.
5. julija: Škocijan, Videm ob Krki, Mengeš, Žužemberk, Peklo pri Poljčanah.
7. julija: Brezovo pri Litiji, Boštanj.

VALUTE.

Berlin, 13:57, Curih 10:93, Dunaj 8, London 277, Newyork 56:73, Pariz 2:22, Praga 1:68, Trst 2:99.

**Naročajte
KMETSKE LISTE!**

„Radion“

pere sam

in

beli kot solnce!

Vzkliki: »Ven iz Beograda! Živela hrvatska vlada!« Iz teh razlogov izraža mestno zastopstvo svoje nezadovoljstvo nad delovanjem vlade, izraža iskreno in globoko sočustvovanje v soglasju z vsem hrvatskim narodom in svoje ogorčenje kot odgovor za bodoče dogodke. (Nastane burno odobravanje: »Tako je! Živel hrvatski Zagreb! Živela sloga vseh Hrvatov! Živela hrvatska vlada!«) Izraža svoje sočustvovanje rodbinam padlih in pozivlje ves hrvatski narod, da ta udarec usode, ki je znak časa, sprejme dostojanstveno, da bo mogel svojo boljšo bodočnost nadaljevati na temelju svoje tisočletne zgodovine. (Silno ploskanje in vzkliki: »Živela hrvatska država! Vstala je Hrvatska! Živel hrvatski sabor v Zagrebu! Živela hrvatska vlada! Dajemo kri za svobodno Hrvatsko!«) Večna slava in trajni spomin med hrvatskim narodom narodnima mučnikoma Pavlu Radiću in dr. Gjuru Basariću!

Izjavo so vsi sprejeli soglasno. Nato je bilo sprejetih več sklepov, ki se tičejo pogreba pokojnikov. Stroške pogreba prevzame naše mestna občina, ki bo dala pokojnikoma častno grobnico. Nato je bila prečitana brzojavka beograjske mestne občine, ki izraža sožalje Zagrebu radi težke izgube. To sožalje pa je zagrebški občinski svet na predlog občinskega svetnika dr. Pallerja odklonil ter je bilo vrnilo beograjski občini.

Današnja izredna izdaja »Hrvata«, v kateri objavlja sklepe mestnega zastopa, ki so bili sprejeti na današnji izredni seji, objavlja velik naslov preko vse strani: »Živel hrvatski sabor in hrvatska vlada.«

V Splitu v Dalmaciji se je zbralo na dan pogreba mučnikov na tisoče ljudi točno opoldne ob morski obali, ki so odkriti popolnoma tiho in obrnjeni v smeri proti Zagrebu izkazali mučnikoma zadnjo čast.

„DEČVA“

Žene in dekleta! Poslužujte se naše narodne poletne noše! Zahtevajte pri vseh trgovcih nagelno dečvino blago, ki se prodaja v prid Jugoslovnski Matici in Dečjemu domu.

Klerikalne hijene.

Hrvatski narod je ves čas od zločinskega dejanja klerikalnega zaveznika Puniše Račića v najgloblji žalosti. Mučeniška smrt kmet-skih voditeljev je zavrnila vse prepade, zbrisala nasprotja in zgladila razlike med strankami, stanovi in razredi na Hrvatskem. Vsi Hrvati so bili složni in enotni, kajti veličastna borba padlih junakov je imela cilj pri-boriti narodom Hrvatom, Slovencem in Srbom najosnovnejše človeške in državljanske pravice: svobodo, enakost in bratstvo.

Vsa poštena slovenska javnost, zlasti naše pošteno kmet-sko ljudstvo je občutilo bol hrvatskega naroda kot svojo. Vsa Slovenija je žalovala, ki ima količkaj človeškega srca in bratskega čustva.

Na sramoto Slovenije, slovenskega naroda in njegovega imena so se pa našli edino v vrstah do kosti in mozga pokvarjene klerikalne bande moralni izmečki in človeški gnus, ki je dajal vidnega izraza zadovoljstva in veselja nad mučeniško smrtjo kmet-skih junakov. Vsakdo jih je lahko videl, kako so tekali v dneh tuge in žalosti mimo »Katoliške« tiskarne v Ljubljani in šepetali: »Prav je, da so jih.« »Sedaj bo šlo lažje.« »Prokleti Radić jo je skupil.« »Škoda, da jo je Pribečević odnesel« in slične svinjarije. Kakor hijenam in steklim psom so žarele oči. Enaka poročila dobivamo tudi z dežele, kjer klerikalne svinje rijejo po mučeniških grobovih. Hvala Bogu, da kmet z gnjevom odklanja klerikalno početje.

V isto vrsto spada tudi podlo in ogabno pisanje »Slovenca«, ki javno zagovarja zločin Puniše Račića s tem, da vali moralno krivdo na kmet-sko demokracijo.

Vprašamo prezvišenega gospoda knezoškofa, ali je to na »krščanski podlagi«, ali so to katoliška načela? Ali je pravoslavni Puniša Račić branil sv. katoliško vero, ko je streljal na voditelje štirimilijonskega katoliškega naroda hrvatskega.

In potem Vas prosimo, da nam še povejte razliko med Čarugom, Prpićem Malim, Puni-

šem Račićem in onimi klerikalci, ki odobravajo beograjski zločin.

To hoče danes vedeti vse slovensko kmet-sko ljudstvo, to hoče vedeti ves slovenski narod. Ali je zato pod kaznijo zapovedano, da mora vsa duhovščina biti samo v klerikalni stranki? Ali je to blagoslov onega »srea« Jezusovega, ki je sedelo ob volitvah v klerikalni skrinjici?

Ce je tako, potem vemo, da je Puniša Račić pokrovitelj »katoliških« načel na krščanski podlagi v obrambi »sv. vere«, katero ščiti klerikalna stranka.

IZ STRANKE

Seje vseh organizacij SKS se vrše dne 29. junija ob 10. uri dopoldne v Novem mestu v Narodnem domu, isti dan popoldne ob 3. uri v Trebnjem pri Alojzu Pavlinu.

Dne 30. junija ob 8. uri zvečer v Škofji Loki v Sokolskem domu.

Dne 1. julija ob pol 10. uri dopoldne v Kranju v Narodnem domu in isti dan ob 3. uri popoldne v Lescah pri Šumiju. Na sejah poroča poslanec Pucelj.

Seja mariborskega okrajnega odbora, ki je bila sklicana za soboto dne 30. junija t. l., se je morala preložiti in se bo vršila pozneje. Dan in uro bomo objavili v »Kmet-skem listu« in z vabili.

Brežice. Seja okrajnega odbora SKS se vrši v nedeljo dne 1. julija t. l. ob 10. uri dopoldne pri Bogoviču v Brežicah. Člani krajevnega odbora so dobili tudi pismena vabila in prosim, da se seje gotovo udeležijo. Pride zastopnik iz Ljubljane. — Predsednik.

Krško. Seja okrajnega odbora se vrši v nedeljo 1. julija ob 3. uri popoldne pri Vaniču. Prosim polnoštevilne udeležbe. — A. Grebenc, predsednik.

* * *

Društvo kmet-skih fantov in deklet v Medvodah priredi na praznik 29. junija t. l. ob 4. uri popoldne pri Bohinju na Klancu prvo javno tekmo koscev. Vabimo vse tovariše bližnje okolice, da se udeležijo te lepe in koristne prireditve.

Politične vesti.

Klerikalno ujedinjenje. Aprila 1920, ko so bili klerikalci na vladi, je na Zaloški cesti tekla slovenska kri, junija t. l. je v Beogradu na Mihajlovi ulici tekla srbska kri, in istega meseca zopet v Beogradu v Narodni skupščini hrvatska kri. Žalostna predstavnica slovenskega naroda. Sramota slovenskega naroda.

Dr. Koroščeva policija strelja ljudi. Druzi dan strašnega zločina klerikalnega zaveznika, velesrba Puniše Račića, se je zbrala ogromna množica ljudi po zagrebških ulicah, da dostojno oceni delo sedanje vlade. Medtem, ko je užaljeno ljudstvo dajalo v ogorčenju duška svojim čustvom s primernimi klici, je dr. Koroščeva policija streljala v množico in prelivala ponovno hrvatsko kri. Ubitih je bilo pet oseb in na stotine ranjenih. Kadarkoli imajo klerikalci v rokah vladino moč, se preliva kri kmetov in delavcev.

Kako sodijo Hrvati-katoličani o dr. Korošču? Kmetje iz celega okraja Varaždina so se zbrali dne 3. junija skupaj in so sklenili poleg protestne resolucije proti netunskim konvencijam tudi oster protest proti dr. Korošču, ki se glasi: Kot dobri katoliški kristjani se zgražamo, da se je katoliški duhovnik kot notranji minister strinjal s strašnim krvoprelitjem nedolžnih in idealnih mladeničev in mož ter da je prezirljivo odklonil vsako opravičilo v trenutku, ko bi vsaka vlada to storiti morala. Zahtevamo v interesu naše vere od pristojnih oblasti, da se najenergičneje in za vselej onemogoči katoliškemu duhovniku, da svoje roke mažejo z nedolžno krvjo.

Velikanska poneverba pri klerikalni posojilnici v Gornji Radgoni. Dne 17. junija t. l. je pobegnil neznanokam tajnik posojilnice v Gornji Radgoni, ki je v zadnjih letih prešla popolnoma v klerikalne roke. Ta posojilnica je bila močna opora klerikalne stranke v okraju in je bil tudi njen tajnik Alojz Neudauer — sicer z velikim terorjem — izvoljen za župana trga Gornje Radgone. Bil je tudi oblastni poslanec SLS in tajnik oblastne skupščine mariborske ter kot tak sedel vedno na desnici predsednika oblastne skupščine. Vodstvo SLS mu je slepo verjelo in zapalo na velikansko škodo kmetskega prebivalstva gornjeradgonskega okraja. Vsled napovedane revizije Zadružne zveze je 17. junija nenadoma pobral šila in kopita in se odpeljal preko postaje v Radgoni. Eni pravijo, da v Švico, drugi pa, da v Turčijo. Koliko je oškodoval posojilnico in pobral ljudskega denarja, še ni točno ugotovljeno, vendar pa gre visoko preko enega milijona. Poleg tega pa je še mnogo oškodovanih, ki so jamčili za njega, tako, da se trdi, da znaša skupna vsota poneverb in goljufij okoli 3 milijonov dinarjev. To so katoliška načela SLS.

Kleroradikali pripravljajo nov atentat na Pribičeviča. Predsednik KDK Svetozar Pribičevič je bil od beograjske policije službeno obveščen, da se pripravlja nanj atentat. Glasom tega obvestila je pobratim Puniše Račića, neki Smajo Safirovič, v Prištini izjavil takoj po tem, ko je dospela v Prištino vest o dogodkih v Narodni skupščini, da bo odpotoval v Beograd, da izvrši to, česar Puniša ni mogel. Safirovič je baje odpotoval v smeri proti Beogradu. Policija zatrjuje, da ga dotlej ni mogla izslediti. Obvestilo končuje z dostavkom, da bo policija ukrenila vse potrebno, da prepreči nesrečo in izsledi Safiroviča, prosi pa tudi g. Pribičeviča, naj se čuva in bo previden ter naj se ne izpostavlja po nepotrebnem nevarnosti.

D O P I S I

Vidovdanska konjska dirka v Št. Jerneju na Dolenjskem. Na »Petrov dan«, 29. junija t. l. ob 15. uri se vrši v najlepšem kraju naše Dolenjske, v prijaznem Št. Jerneju, običajna dirka, ki se v tem kraju vrši že čez 60 let. Kakor vsako leto, bode tudi letos dirka zelo zanimiva, ker se tu zbere cenjeno občinstvo iz vse Slovenije in dirkajo slavno znani konji iz šentjernejske okolice. Na razpolago so moderni »sulky-gigi«, ki jih je nabavilo dirkalno in jahalno društvo z velikimi težavami. Po dirki prosta zabava na dirkališču. Svira novomeška društvena godba. Preko Novega mesta in Brežic ugodna zveza z državnim poštanim avtomobilom, ki odhaja iz kolodvora Novo mesto od vlakov iz Ljubljane in Karlovca o poldne, iz Brežic pa od vlakov iz Ljubljane in Zagreba že jutraj. Ugodna prilika za nakup krasnih, slavnoznanih šentjernejskih konj. Interesenti se uljudno vabijo.

Rožički vrh, p. Sv. Jurij ob Ščavnici. Kakor nam je znano vsem občanom, je tudi naša občina dobila koruzo, katero naj bi g. župan razdelil med revnejše občane. Sicer je naš g. župan to storil, in tudi onim, katerim doma priraste. Tistim pa, kateri nimajo nobenega pridelka, je ni dal nič, češ vi ste roko delci, ker dosti zaslužite in si lahko kupite. To ni lepo od našega g. župana, ker so koruzo dobili večji del samo tisti, kateri so mu lansk leto ob občinskih volitvah kroglice spustili. Ne bomo si pa glave belili zato, ker zaradi tega bomo imeli tudi mi še debele prasičke ter rumene žgance jedli. Vi, g. župan, pa, ako ne boste svojih »poštenih« ovčic z drugim krmili kakor s koruzo, bodo čisto oslabele in sicer tako, da do prihodnjih občinskih volitev niti kroglice ne bodo mogle prinesiti v Vašo (2.) skrinjico, temveč bodo ostale vse pri prvi. — Kmetski fant domačin.

Ljutomer. Kolo jahačev in vozačev v Ljutomeru priredi v nedeljo, dne 1. julija 1928 v Seršenovem logu v Ljutomeru veliko javno tombolo z mnogimi lepimi dobitki. Za tombolo je določilo: 2000 Din v denarju, moško kolo, konjsko opremo, plemensko svinjo in voz drv, razun tega bode še 400 dobitkov, v skupni vrednosti 25.000 Din. Ker je čisti dobiček namenjen povzdigi znamenite konjereje na Murskem polju, torej izključno gospodarskim svrham, pričakuje Kolo, da se udeleže njegove prireditve vsi sloji, posebno kmetski z Murskega polja. Po tomboli se vrši v Seršenovem logu velika ljudska veselica. Vstopnina prosta.

Šv. Andraž v Halozah. Za tukajšnjo važno občino se je ob prošlih volitvah bil hud boj, ki je končal s sijajno zmago pristašev Slovenske kmečke stranke. Obrabljenih volilnih gesel, kakor: »vera je v nevarnosti« itd. so bili občinarji pač siti, ko so videli, da občinske doklade rastejo, občinske ceste pa stalno propadajo. SKS se je podala v volilni boj predvsem s svojim poštenim gospodarskim programom in brez vsakega slepomišljenja. Danes izvaja istega v splošno zadovoljnost. Skrajno zanemarljive ceste se temeljito popravljajo, nabavljajo nove cevi itd. Koruza se je delila javno in pravično in vsem najbolj siromašnim ljudem brez ozira na politično pripadnost. »Radičevci« so zaračunali gladojočim dovoznih stroškov od kilograma po 15 par, nekatere sosednje občine pa po 50 par, torej trikrat toliko! V občinskem gospodarstvu je uvedena skrajna štedljivost. Vkljub tem napredkom so »radičevci« znižali občinske doklade od 560 % na 260 %, torej za celih 300 % in jih nameravajo za prihodnje proračunsko leto znižati še nadalje! Upamo, da se bo v občini sčasoma vse uredilo, kakor je treba. Prepričani smo pa tudi, da bodo končno spregledali še vsi tisti kmetje in viničarji, ki so pometali svoje kroglice z menoj vred za-

peljani skozi okno in proti svojim lastnim gospodarskim interesom! Izkušenemu županu, tov. Bračiču pa kličemo: »Le tako naprej z božjo pomočjo!« — Občan-volilec, bivši hudi pristaš SLS.

Sovodenj. Danes se moramo zopet malo oglasiti v našem cenj. Kmetskem listu, malokdaj se kdo oglasi. Treba bo več dopisovanja. Pišite, tovariši kmetskega pokreta! Pri nas v Sovodnjem in okolici smo ustanovili v pretekli jeseni »Društvo kmetskih fantov in deklet«, ki je do zdaj že jako napredovalo. Ima že jako lepo razvito knjižnico. Društvo je imelo že več članskih sestankov. Zadnji članski sestanek se je vršil v nedeljo 24. junija t. l. Seveda imamo tudi mnogo hudih nasprotnikov, največ seveda od strani farovža. Mi, ljubitelji kmetskega gibanja, pa se zato niti zmeniti ne smemo, mi delajmo tako naprej kakor smo do zdaj in bomo prav gotovo prišli do zaželjenega uspeha. Seveda se nam je bati tudi za življenje. Lep dokaz k temu je, kakor je razvidno iz časopisja, da so pretekli teden ustrelili v narodni skupščini tov. Pavla Radiča, da je bil na mestu mrtev, zadet je bil ravno v srce, tov. Stjepan Radič pa težko ranjen v trebuh; dalje so bili ranjeni še trije drugi poslanci KDK. Tukaj je razvidno, da ker drugače ne morejo zatreti popolnoma kmeta in delavca, jim pobijejo voditelje, da bi jih na ta način razkropili. Streljal je seveda radikalni poslanec, t. j. Puniša Račić. Zdaj vidite, kaj delajo z nami, ubogimi trpini, radikali in njihovi pomagači klerikalci. Mi, mlada generacija, pa se postavimo za to, da osvobodimo našega kmeta in delavca. — Kmetski fant.

Bohinjski kot.

»Knjižica službeničkog poreza«. Po Vidovdanski ustavi je slovenščina naš enakovreden državni jezik. V praksi žalibog vsled potrpežljivosti Slovencev samo na papirju. Sistematično se uvaja z višje strani državne tiskarnice, tiskane ali samo v cirilici ali pa v nekem jugoslovanskem volapiku. Neoporečno dejstvo je, da je svoj čas cesarski Dunaj bolj vpošteval slovenščino kakor pa današnji cencarski Beograd. To nam spričuje znova najnovejša skrupucalo »Knjižica službeničkog poreza«. O tehničnih napakah tega nestvora sploh ne govorim. Odločno pa se protivim v imenu starejših slovenskih delodajalcev proti temu, da nas finančna uprava sili odkupovati take knjižice, v katerih se še učen človek ne spozna, toliko manj navaden podeželan. Slovenci smo poznani kot najtočnejši davkoplačevalci. Zato smo menda tudi upravičeni zahtevati, da se nam izdajajo v našem jeziku »fronkarske bukvice«. Pozivljam zato zastopnike našega naroda na pristojnih mestih, da nam nemudoma preskrbe v ustavi zajamčene nam narodne pravice. A. M.

Žalne zastave. Bohinj je res samonikel. Po vsej Gorenjski so radi zločinskega umora v narodni skupščini razobešene številne žalne zastave. Bohinj pa je ostal tudi to pot brez srca, ker mu je sočustvovanje zamorila stoletna vzgoja. Razven na poslopjih hotela »Markeš« in g. lesnega trgovca Rafka Hajnriharja nisem zapazil nikjer tega vidnega znaka sožalja. Treba to zapomniti! — Izletnik-dobrovoljec.

Iz Prekmurja.

Klerikalno zavijanje i nedolžnost. To se vidi iz prekmurskih klerikalnih »Novin«, kakor tudi iz »Slovenca«, kako se delajo nedolžnega, češ, da je strelav na te poslance črnogorski poslanec, šteri je po jeziku sam Hrvat i je bio proti dajšnjo vladi. S tem hočejo oni gospodje okoli novin povedat narodi, da je morilec Puniša Račić kak poslanec, šteri je bio v vladi Horvat ter da je on sam kot takši strelao svoje brate Horvate, šteri so v opoziciji te da je bio on proti vladi, zatok ker

je bio on sam v vladi i strelao opozicijo. To je ranš etak, kak je negda bio g. Korošec, gda je bio v vladi te je strelao proti autonomiji Slovenije i kada pa bio v vladi pa je strelao proti centralizmu, to se pravi, da je bio proti vladi. Novine tudi pišejo, da oni odkrito povejo, da so pri tem deli ne nedužni ne Radić i Pribečevići poslanci, Račić pa kakpa tudi ne. Torej vsi so ne nedužni, samo klerikalci so nedužni i njihovi zaveznički radikali s šterimi so oni v vladi. Pišejo tudi, da je vlada izdala naredbo, naj bo red i mir po vsej državi. Tako je! Red i mir mora bit v vsej državi. Pa ranš oni, šteri so v vladi, bi morali dati narodi vzgled, i ranš oni kalijo red i mir v državi. Ker se ne udeležujejo skupščinskih sej i ne davlo račun od parlamenta i ranš zatok jim je kazao g. Štefan Radić dne

18. junija v skupščini »govedom«, ker od 113 radikalnih poslancev, šteje: stotrinajst, se jih je udeležilo samo 13, šteje: trinajst. A »Slovenec« piše, da jim opozicija ne pusti delat i ranš opozicija šče da oni delajo i se udeležujejo sej, i oni so dolžni delat, ker zatok so v vladi i zatok morajo dat račun od dela v skupščini i dobijo plačane dnevnice, ker so na vladi. — Da, red i mir mora bit v državi. Ranš etak je ednok eden pijan delavec ednok v Nemčiji v ednom varaši prišo domo že po policijski vōri, pa je začeo kričat i spevat v svojem stanovanji: »Vaterland magst ruhig sein...« Polica j pa pride v imenu postave pa mu kaže: »Vaterland ist e ruhig,« samo vi morate mirni bit, i to je ranš etak, narod šče bit miren, samo ovi drugi ne, šteri so na vladi, ranš oni kalijo mir.

nagnalo v farovže in kloštre. Slovenski kmet, ti se pa spomni vsako jutro svojega panja, svoje kmečke stranke in delaj za njega, kjerkoli ti je mogoče. Uspehi so sigurni, da bo tudi nam zasijalo solnce boljše bodočnosti.

Mehika.

Sedaj pa še nekaj o Mehiki. Grozodejstva v Mehiki odločno obsojamo, pa naj se vrše nad komurkoli in od kogarkoli. Obsojamo pa tudi nakano SLS, ta mehikanska krvoprelitja izrabljati za verski boj v Sloveniji v svrhu profitiranja gumijskih kroglic. Ker pa hoče klerikalni štab volilce informirati samo enostransko in samo tako, da neti med nami Slovenci brez potrebe versko nestrpnost in sovraštvo na deželi, smo primorani povedati ponovno nekaj resnice o mehikanskih prekucijah, da ne bo potrebno »Gospodarju« objavljati otročjih bajk in izmišljotin.

Mehikanski kmečki narod je bil do danes naravnost nezaslišano izžeman od tamkajšnje duhovščine. Ena tretjina zemlje in naravnega bogastva je bila v rokah kmečkega prebivalstva, dobre dve tretjini si je pa duhovščina, izrabljajoč globoki verski čut naroda, prisvojila na zvit način tekom zadnjih petdesetih let. Medtem ko ima pri nas vasica (fara) z 2000 do 3000 prebivalci po enega dušnega pastirja (in pri tem prav dobro izhaja!), je v enako velikem mehikanskem kraju bilo ne morda pet ali deset, temveč kar po 20 do 30 in več duhovnikov, ne všteti številnih samostanov, kateri so zrastle iz zemlje kakor gobe po toplem dežju. Ako imate pri nas v kraju dve, tri gostilne, je v Mehiki v enakem kraju dvakrat toliko kloštrov. In vsa ta armada dušnih pastirjev je živela udobno na račun izmozganih množic mehikanskega prebivalstva. Pomisli samo, o prijatelj v Kristusu, koliko jeze in sovraštva in gorja je pri nas n. pr. v taki fari, kjer prične agitirati samo eden klerikalni agitator. Kaj šele v Mehiki, kjer jih je nastopilo v enem kraju mesto enega kar po — 30, ne všteti celih kompanij patrov in sfanatiziranih redovnic! Izmozgano in do kosti oguljeno prebivalstvo skoraj da ni moglo živeti, vendar prenapet lok le vsled tega ni počil, ker se je ljudstvo umetno pritiskalo k tlom s peklom in mehikanskim hudičem, kateri je dosti hujši od slovenskega vsled dveh parov rogov, kakor ga slikajo v sami Mehiki. — Dasi je dve tretjini zemlje, industrije itd. bilo v rokah duhovščine in je mehikanski narod bil bolj podoben srednjeveškemu španskemu sužnju ali pa kitajskemu kuliju in je garal ko nema živina na samostanskih veleposestvih, vendar bi do revolucije ne bilo prišlo še tako kmalu. Toda v nesrečni deželi so se pojavile še z denarjem (ogromnimi vsotami dolarjev) sijajno podprte trume protestantskih misijonarjev, katere so hotele isto enako udobno živeti brez dela v zaslužnjeni katoliški Mehiki. Konkurenca protestantov katoliškim je izbila sodu dno in krvavi ples se je začel. Seveda nastopajo v Mehiki duhovniki - veleposestniki z orožjem v roki proti vladi in narodu. Vlada je na to zemljo odvezla pijavkam in izmozgovalcem ter jo dala sužnju - kmetu, kateremu po božjem pravu tudi edino pripada.

Najbolj ostudna sramota je, da, ako se danes »Slov. Gospodar« ne zavzema za resničnega »mučenika«, t. j. mehikanskega kmeta, temveč jemlje v zaščito mehikanske, če tudi žegnane pijavke in kobilice, katere so mali kmečki narod izpile do mozga in izgulile do belih kosti.

In poizkušaj iz teh žalostnih krvavih dogodkov kovati še politični kapital v Sloveniji v prid SLS!

Fej!

NOVICE

Vpisovanje v naših srednjih šolah se bo vršilo v času od 1. do 3. septembra; poznejše vpise sme dovoliti samo pristojni šef. Sprejemni izpit za prvi razred srednjih šol je odpravljen. V prvi razred se sprejemajo učenci v starosti do 13 let. Izjeme sme dovoliti le prosvetni šef.

Smrten padec. V Paki pri Vitanju se je te dni smrtno ponesrečila posestnica Neža Skokova. Padla je štiri metre globoko tako nesrečno, da si je pretresla možgane in izdihnila.

Naplavljen mrtvec. Na Dravskem polju je v bližini Sv. Marka naplavila Drava moško truplo, ki je že približno tri tedne ležalo v vodi. Neznanec je imel temnomodro obleko in je bil star okoli trideset let. Identitete še niso mogli ugotoviti.

Izvršena obsodba. V četrtek 21. junija je bilo ustreljenih v Skoplju 5 na smrt obsojenih morilcev, ki so lansko leto ubili Hadži Popovića, urednika časopisa »Južna zvezda« v Skoplju.

Oče-vdovec zastupil svoji hčerki in sebe. Ante Bezjak, delavec v Zagrebu, je živel že več tednov v veliki duševni žalosti, ker mu je pred petimi tedni umrla žena, ki mu je zapustila dve hčerki v starosti treh let oziroma šestnajst mesecev. Žena je umrla za legarjem v bolnici. Nesrečni mož je v žalosti zastupil z morfijem sebe in oba otroka.

Orjaški plug. V Ameriki se poljedelsko delo čim dalje bolj mehanizira, to se pravi, da se že za vsako delo uporabljajo stroji. Ti stroji mnogo hitreje delajo in kmetu prihranijo ogromnega in težkega napora. Stroji se pa z dneva v dan izboljšujejo. Te dni so pričeli v Ameriki graditi ogromen plug, ki bo 75 m širok in bo imel 150 lemežev. Za pogon pluga bo služil motor s 6000 konjskimi silami in 36 ljudi bo pri plugu zaposlenih. Cel orjaški plug se bo pomikal z brzino 15 km na ški plug se bo pomikal z brzino 15 km na uro in bo preoral okrog 2 ha zemlje na minuto.

Mehanični človek — govori. Neki ameriški mehanik je zgradil strojnega človeka, ki je uporaben za odpiranje vrat, pometanje sob, prižiganje luči itd. Sedaj je dotični mehanik strojnega človeka že toliko izpopolnil, da se javlja na telefonu in odgovarja s posebnimi znaki. Sedaj pa poskuša dati stroju človeški glas, nakar bodo umetnega človeka porabili na raznih nevarnih postajah kot čuvaja.

Gospodinja šola v samostanu šolskih sester De Notre Dame v Smihelu pri Novem mestu razpisuje zimski gospodinjaki tečaj za kmetijska dekleta, ki se prične letos 3. septembra in traja 6 mesecev. Sprejemni pogoji so: starost najmanj 16 let, telesno in duševno zdravje, moralna neoporečnost in z dobrim uspehom dovršena osnovna šola. Prošnje, ki so kolka proste, se vložijo pri vodstvu gospodinske šole v Smihelu, p. Novo mesto, do 10. avgusta t. l. Ravnotam se dobijo tudi vsa potrebna pojasnila glede preskrbine itd. Prošnje je treba priložiti krstni list in zadnje šolsko spričevalo.

Kaj nas uči narava?

Ako se vsedeš pred čebelnjak, pa opazuješ ono veselo vrvenje pred panji, kadar narava preskrbi v izobilici čebelar nektarja in obnožine, vse hiti, ena bolj kot druga. Zdi se, kakor da gre vse to za stavo. Z vsakovrstnimi koški pobarvane obnožine razvesele slehernega, kdor vse to opazuje. Imamo pa še druge zanimivosti. Vidiš tudi, kako izgine čebela, bogato obložena z obnožino, v panj, čez nekoliko časa se ti vrne, nato odleti in izgine v drugega. V vrvenju se je zmotila, zašla, nato pa spet vrnila v svojega pravega.

Vsi slovanski narodi ljubijo čebelo, ljubijo jo posebno čebelarji in kdor jo dobro opazuje, se od nje marsikaj nauči. Tako majčkena drobna živalica uči tudi nas kmete in vse podeželsko ljudstvo, kako potreben je složen, skupen močan nastop, da se premagajo ovire, težave in kaj vse se lahko doseže. Uči nas za politično življenje s svojimi naravnimi prirojenimi zakoni, da le v slogi se da vse narediti. Ako bi današnja človeška družba si vzela za vzor čebelno družino, pa bi na mah izginili vsi klerikalci in liberalci, pa bi kmetijski stan, podeželsko ljudstvo, nastopalo skupno, se veselilo svojega panja, to je Slovenske kmečke stranke.

Ako pogledamo mesta in trge, lahko vsak na prvi pogled vidi, kakšno bogastvo je skupaj nagromadeno. Kdo je vse to skupaj spravil? Ali ne podeželsko ljudstvo? In to ljudstvo skrbi, da imajo v mestu vedno vsega v izobilju, čeravno ono na deželi samo trpi pomanjkanje. Vidimo in čujemo, kako mesta dobivajo podpore za svoja gledališča in druge njihove udobnosti, za ubogega kmeta in delavca se pa niti ne skrbi, da bi od gladu ne poginil, kakor se to dogaja v Dalmaciji in Hercegovini.

Država je oni velikanski čebelnjak, v katerem so razpostavljeni panji. Vsaka stranka ima svojega. Za nas je najpomembnejši in najbolj zanesljiv naš kmečki, v njem je naše zatočišče, zbirališče, v njega moramo donášati našo misli, naše želje, donesti pa moramo tudi ljubav, ter mu tako biti z vsemi sredstvi na razpolago. Najbolj varni smo v njem, veže nas en duh, en program, kateri sloni na naravnih zakonih naše matere narave, katera nas dan za dnevom uči! Opazuj me, premišljuj o meni, misli z mano, osreči me, pa ti bom vračala stotero tvoj trud.

Na skalo je zidano vse to, mnogo nas je naučila, s pomladjo se nanovo oživljajo naše vrste, tudi tisti, kateri so nekako dremali, danes z vso živahnostjo širijo naše misli med svojimi sosedi. Padla je tista mržnja proti nam. Tisti, kateri so nas najbolj napadali, so obmolknili. Spoznali so, očutili na svoji koži, da vse drugo jih le samo vara.

Močan pohod naših kmečkih čet bo zrušil vse tiste, kateri nas ovirajo in prvi bo zaplesal slovenski klerikalizem, katerega se bo

Prometna banka d. d.

Ljubljana

Stritarjeva ulica št. 2

Telefon št. 2149, 2968
Pošt. ček. rač. 13.853

(vokal Pred Škofljo 1. nasproti magistrata)

Žiro-račun
pri Narodni banki

Makup in prodaja valut in deviz. Sprejemanje vlog na tekoči račun in hranilne knjižice, vnovčevanje čekov in menic. Izdaja uverenj, garancijskih in kreditnih pisem, podeljevanje kreditov in izvrševanje vseh bančnih poslov po najkulantnejših pogojih.

Naznanjamo vsem, ki so jo poznali in radi imeli, da je v petek, dne 22. t. m. ob 1/4 12. uri ponoči po dolgi mučni bolezni mirno zaspala v Gospodu naša

TANJA

Pogreb pokojne se je vršil iz kapelice pokopališča na Pobrežju v torek, dne 26. t. m. ob 4. uri popoldan. Maribor, dne 23. junija 1928.

Žalujejo rodline

Dr. Rosinova, Stergarjeva in sorodniki.

Brez posebnih obvestil.

KUPUJEMO zlato, srebro, platino in platinasto: 1 srebrno krono Din 3-60 2 srebrni kroni Din 7-20 5 srebrnih kron Din 15-... prevzamemo tudi vse druge kovine in plačamo najbolje. **TOVARNA ZA LOČENJE DRAGIH KOVIN** Sp. Šiška, Sv. Jerneja cesta št. 8.

Kmetije in kmetice!

Kadar kupujete v mestu svoje potreščine, podpirajte v prvi vrsti trgovce, ki v našem listu nudijo svoje blago.

Svoji k svojim! Svoji k svojim!

„Levoručni“
„Flachstep“ Cylinder

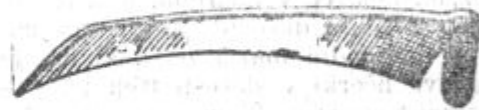
Znano je, da so najpreziciznije izdelani samo šivalni stroji znamke: „Gritzner“ in „Adler“ za dom, obrt in industrijo. Ugodni plačilni pogoji. Večletna garancija

le pri **Josip Petelinc, Ljubljana**
blizu Prešernovega spomenika za vodo.

Le „Weck“-ove čaše in aparati za vkuhanje zadovolje vsako gospodinjico. Glavna zaloga „Weck“ pri trdnici Fructus, Ljubljana, Krekon trg 10/1. Zahtevajte cenik!

KOSE

la KRAJSKE OBLIKE
turške, pekleniske in „Vulkan“
z (garancijo) ter prvovrstne
brusne kamne — ima v zalogi

Osrednja gospodarska zadruga

„**EKONOM**“
Ljubljana, Kolodvorska ul. 7

KMETSKI HRANILNI IN POSOJILNI DOM

Račun poštna hranilnica št. 14257

reg. zadr. z neomej. zav.

Brzjavke „Kmeti dom“. Telefon št. 2847

v Ljubljani, Tavčarjeva (Sodna) ulica št. 1, pritličje

Daje:

Posojila na vknjižbo, proti poročstvu ter zastavi premičnin in vrednostnih papirjev ter dovoljuje kredite v tekočem računu pod najugodnejšimi pogoji.

Pooblaščen prodajalec srečk državne razredne loterije.

vloge na
knjižice

Obrestuje

6%

čistih

Večje stalne vloge in vloge v tekočem računu po dogovoru.

brez od-
povedi

Preskrbuje: Kavčje, inkase, srečke in vrednostne papirje ter čeke in nakazila (nakazila) na druga mesta.

Uradne ure:

Vsak delavnik od 8.—12., in od 3.—4.

Podružnica v KAMNIKU na Glavnem trgu.